

TABEL 10. Bekæmpelse af græsukrudt i alm. rajgræs, udlagt i dæksæd i andet års mark. (J16)

Alm. rajgræs	Behandlingstid	Kar. ¹⁾ for herbicid-skade	Spildfrøgræs, pct. dækning	Udb. og merudb., kg frø pr. ha	Netto-merudb., kr. pr. ha	Kar. ¹⁾ for herbicid-skade	Spildfrøgræs, pct. dækning	Udb. og merudb., kg frø pr. ha	Netto-merudb., kr. pr. ha
		maj				maj			
<i>2016. 2 forsøg</i>					<i>2015-2016. 4 forsøg</i>				
1. Ubehandlet	-	0	10	1.543	-	0	41	1.273	-
2. 0,1 l Kerb 400 SC	primo febr.	1	8	-98	-840	1	40	-18	-203
3. 0,2 l Kerb 400 SC	primo febr.	4	5	-86	-765	2	30	-6	-173
4. 0,4 l Kerb 400 SC	primo febr.	8	1	-117	-1.080	5	17	-43	-518
5. 0,1 l Kerb 400 SC	medio febr.	1	7	-86	-750	1	40	-12	-188
6. 0,2 l Kerb 400 SC	medio febr.	2	7	-56	-555	2	32	-32	-368
7. 0,4 l Kerb 400 SC	medio febr.	8	1	17	-75	5	14	-38	-480
8. 0,1 l Kerb 400 SC	primo marts	2	6	-157	-1.275	1	39	-60	-548
9. 0,2 l Kerb 400 SC	primo marts	3	6	-29	-353	2	37	-12	-225
10. 0,4 l Kerb 400 SC	primo marts	5	2	100	548	3	25	16	-75
LSD				ns				ns	

¹⁾ Skala 0-10, hvor 0 = ingen afgrødeskade, og 10 = 100 pct. skade.

rapgræs, dels for at undersøge mulighederne for en "kemisk" udtynding af plantebestanden, da en for tæt plantebestand kan være et problem i andet års marker. Der er anlagt tre forsøg, men kun de to forsøg giver brugbare resultater. Se tabel 10, hvor der også er en sammenstilling af to års forsøg. Det ser ud til, at Kerb 400 SC er en reel mulighed i alm. rajgræs. Kerb 400 SC bekæmper nyfremspirede spildplanter af alm. rajgræs. Bedste bekæmpelse opnås ved højeste dosering. Resultaterne tyder på, at skånsomheden i andet års marker som i første års marker afhænger af dosering og tidspunktet. Den bedste skånsomhed opnås ved behandling sidst i februar. På det tidspunkt har en dosering på 0,4 liter Kerb 400 SC pr. ha ikke medført udbyttetab. Samtidig er der opnået en god effekt på spildfrø. Denne dosering medfører imidlertid betydelige udbyttetab på de andre tidspunkter, specielt i det ene forsøg. Konklusionen på to års forsøg viser, at Kerb 400 SC er en mulighed til udtynding af andet års marker af alm. rajgræs. Resultaterne understreger også, at midlet skal anvendes med forsigtighed. Behandling skal ske sidst i februar, doseringen bør ikke overstige 0,3 liter pr. ha, og planterne skal være uden stress symptomer. Kerb 400 SC er ikke på nuværende tidspunkt godkendt i andet års marker af alm. rajgræs.

Konstaterede svampesygdomme i alm. rajgræs skal bekæmpes

Svampesygdomme kan være meget tabsvoldende i alm. rajgræs til frø. I 2016 er der videreført en forsøgsserie fra 2015, der belyser merudbytter og økonomi ved forskellige strategier for bekæmpelse af svampesygdomme i alm. rajgræs til frø.

Der er i 2016 gennemført to forsøg. Det ene forsøg er udført i sorten Esquire, der er diploid plænetype, og det andet i den tetraploide fodertype Calibra. Forsøgene er vækstreguleret med henholdsvis 0,5 liter Moddus M i Esquire pr. ha og 0,8 liter Moddus M pr. ha i Calibra i vækststadiet 47 til 50. Der har i 2016 i lighed med forsøgene 2015 været et forsøgsled med tre behandlingstider, første gang i vækststadiet 45 til 51, igen i vækststadium 69 og afsluttet med en behandling 14 dage efter vækststadium 69 for at se en eventuel effekt på meget sene angreb af sortrust. Resultaterne fremgår af tabel 11.

Angrebene af meldug og bladplet har været meget svage i årets forsøg. Der er ikke konstateret sortrust i forsøgene.

Der har været meget kraftige angreb af kronrust i det ene forsøg på Bornholm. Angrebene medfører, at bladmassen i de ubehandlede parceller har været bortvisnet allerede sidst i juni på grund af sygdommen. Da angrebsgraden bedømmes på baggrund af grøn plantemasse, giver det en afvigende karakter i det ubehandlede forsøgsled ved de sidste bedømmelser. Det skal tages med i vurderingerne af resultaterne. Derfor er forsøgene vist enkeltvis for 2016.

Der er i 2016 opnået signifikante merudbytter i alle forsøgsled og i begge sorter. Af sammenstillingstabellen for 2012 til 2016 fremgår det, at der, set over de fire år, har været statistisk sikre merudbytter for alle behandlinger, der er afprøvet. Den bedste effekt som gennemsnit af 12 forsøg er opnået i forsøgsled 3 og 4. I forsøgsled 3 er

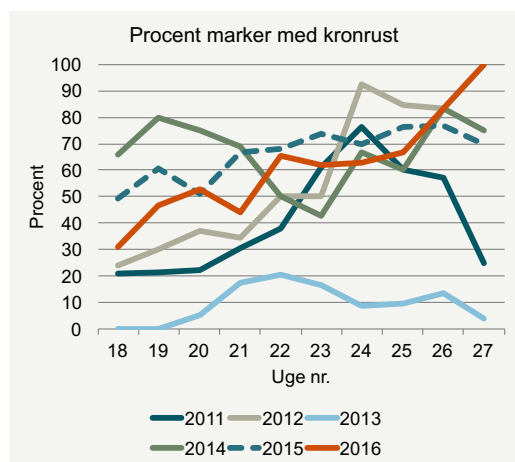
TABEL 11. Sygdomsbekæmpelse i alm. rajgræs. (J17, J20)

Alm. rajgræs	Stadie	Pct. dækning med			Udb. og merudb., kg frø pr. ha	Netto-merudb., kr. pr. ha	Pct. dækning med			Udb. og merudb., kg frø pr. ha	Netto-merudb., kr. pr. ha
		bladplet	mel-dug	kron-rust			bladplet	mel-dug	kron-rust		
<i>2016. 2 forsøg</i>		<i>forsøg 001</i>				<i>forsøg 002</i>					
1. Ubehandlet	-	0	0	1	1.356	-	0	0	0,01	1.875	-
2. 0,375 l Bell + 0,3 l Comet Pro ¹⁾	45-51	0	0	1	210	1.230	0	0	0	183	1.028
3. 0,2 l Bell + 0,15 l Comet Pro 0,2 l Bell + 0,15 l Comet Pro	45-51 69	0	0	28	311	1.905	0	0	0	141	630
4. 0,375 l Bell + 0,3 l Comet Pro 0,375 l Bell + 0,3 l Comet Pro	45-51 69	0	0	2	317	1.680	0	0	0	187	705
5. 0,375 l Bell 0,375 l Bell	45-51 69	0	0	14	252	1.410	0	0	0	122	435
6. 0,375 l Bell 0,375 l Bell 0,375 l Bell	45-51 69 + 14 dg.	0	0	18	206	833	0	0	0	186	683
LSD 1-6					134					124	
<i>2013-2016. 8 forsøg</i>		<i>2013-2016. 8 forsøg</i>				<i>2012-2016. 12 forsøg</i>					
1. Ubehandlet	-	2	1	10	1.798	-	2	2	8	1.853	-
2. 0,375 l Bell + 0,3 l Comet Pro ¹⁾	45-51	0,5	0,4	0,9	270	1.740	2	1	0,7	207	1.283
3. 0,2 l Bell + 0,15 l Comet Pro 0,2 l Bell + 0,15 l Comet Pro	45-51 69	0,4	0,5	5	304	1.928	1	0,6	3	238	1.448
4. 0,375 l Bell + 0,3 l Comet Pro 0,375 l Bell + 0,3 l Comet Pro	45-51 69	0,6	0,5	0,8	358	2.108	1	0,7	0,6	291	1.643
5. 0,375 l Bell 0,375 l Bell	45-51 69	0,5	0,6	3	293	1.808	1	0,8	2	188	1.043
6. 0,375 l Bell 0,375 l Bell 0,375 l Bell	45-51 69 + 14 dg.	0,7	0,6	3	315	1.778	-	-	-	-	-
LSD 1-6					88					82	
LSD 2-5										56	

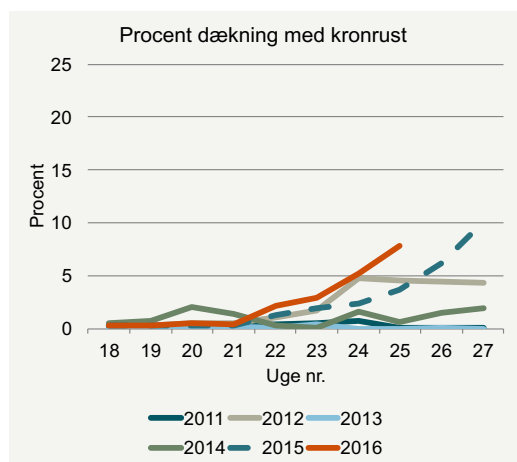
¹⁾ Fra 2015 er Comet Pro anvendt i stedet for Comet, men indholdet af aktivstof er uændret.

der kørt to gange med kvart normaldosering af Bell og Comet Pro, og i forsøgsled 4 er der kørt to gange med halv normaldosering i henholdsvis vækststadie 45 til 51 og i vækststadie 69. I forsøgsled 6 er der i årene 2013-

2016 yderligere behandlet 14 dage efter vækststadie 69, omkring 1. juli. Denne sene behandling har ikke i nogen af årene øget merudbytterne signifikant. Der har ikke været betaling for de meget sene behandlinger i forsø-

FIGUR 2. Udviklingen af kronrust, procent ubehandlede marker med forekomst, i planteavls- og frøkonsulenternes registreringsnet i alm. rajgræs.

FIGUR 3. Udviklingen af kronrust, procent dækning i ubehandlede i planteavls- og frøkonsulenternes registreringsnet i alm. rajgræs.